

Sốt Chikungunya

Tác nhân gây bệnh

Sốt Chikungunya là một bệnh vi-rút lây truyền qua muỗi, do vi-rút chikungunya gây ra. Bệnh đã được ghi nhận tại hơn 110 quốc gia ở châu Phi, châu Á, châu Âu, châu Mỹ và các đảo thuộc Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương.

Đặc điểm lâm sàng

Bệnh thường gây sốt kèm theo đau khớp nghiêm trọng làm suy nhược cơ thể. Tên “chikungunya” bắt nguồn từ một từ trong ngôn ngữ Kimakonde, có nghĩa là “bị vắn vẹo”, mô tả dáng đi khom người của bệnh nhân bị đau khớp. Các dấu hiệu và triệu chứng phổ biến khác bao gồm đau cơ, đau đầu, buồn nôn, mệt mỏi và phát ban. Triệu chứng thường tự thuyên giảm trong vài ngày, tuy nhiên đau khớp ở một số trường hợp có thể kéo dài hàng tháng, thậm chí nhiều năm.

Các triệu chứng nặng và trường hợp tử vong do sốt chikungunya hiếm gặp, và thường liên quan đến các vấn đề sức khỏe đi kèm. Phần lớn bệnh nhân hồi phục hoàn toàn. Thỉnh thoảng, vi-rút chikungunya có thể gây ra các biến chứng nghiêm trọng ở mắt, tim và hệ thần kinh. Trẻ sơ sinh, người cao tuổi hoặc người có bệnh lý nền có nguy cơ cao bị bệnh nặng.

Các bằng chứng hiện có cho thấy người từng nhiễm vi-rút một lần có khả năng miễn dịch với các lần nhiễm sau.

Đường lây truyền

Sốt chikungunya chủ yếu lây sang người qua vết đốt của muỗi cái mang vi-rút thuộc chi *Aedes*. Khi một bệnh nhân mắc sốt chikungunya bị muỗi truyền bệnh đốt, muỗi có thể bị nhiễm vi-rút và sau đó lây bệnh bằng cách đốt những người khác.

Tại Hồng Kông, muỗi truyền bệnh *Aedes aegypti* chưa xuất hiện, nhưng một loại muỗi khác cũng có khả năng truyền bệnh là *Aedes albopictus* lại là loài phổ biến tại địa phương. Loài muỗi này có thể đốt người suốt ban ngày, thường hoạt động mạnh vào sáng sớm và chiều muộn.

Vi-rút chikungunya cũng hiếm khi có thể lây truyền từ mẹ sang trẻ sơ sinh vào khoảng thời gian sinh nở.

Thời gian ủ bệnh

Thời gian ủ bệnh dao động từ 2 đến 12 ngày, phổ biến nhất là từ 3 đến 8 ngày.

Điều trị

Hiện chưa có thuốc kháng vi-rút đặc hiệu để điều trị sốt chikungunya. Việc điều trị chủ yếu nhằm làm giảm triệu chứng, bao gồm sử dụng thuốc hạ sốt, giảm đau và bù nước.

Phòng ngừa

Hiện tại, chưa có vắc-xin phòng sốt chikungunya được cấp phép lưu hành tại Hồng Kông. Biện pháp phòng ngừa tốt nhất là tránh bị muỗi đốt và kiểm soát muỗi sinh sôi.

Phòng tránh muỗi đốt

1. Mặc áo tay dài và quần dài, rộng rãi, màu sáng
2. Thoa thuốc chống muỗi có chứa DEET lên các vùng da hở và quần áo.
 - Phụ nữ mang thai và trẻ em từ 6 tháng tuổi trở lên có thể sử dụng thuốc chống muỗi chứa DEET. Nói chung, nên dùng loại có nồng độ DEET tối đa 30% cho phụ nữ mang thai và tối đa 10% cho trẻ em
3. Khi tham gia các hoạt động ngoài trời, nên thực hiện thêm các biện pháp phòng ngừa sau:
 - Tránh sử dụng mỹ phẩm hoặc sản phẩm chăm sóc da có mùi thơm
 - Thoa lại thuốc chống muỗi theo hướng dẫn sử dụng
 - Nếu sử dụng cả thuốc chống muỗi và kem chống nắng, hãy thoa kem chống muỗi sau khi đã thoa kem chống nắng

Ngăn chặn muỗi sinh sôi

1. Ngăn ngừa tình trạng nước đọng
 - Thay nước trong bình hoa mỗi tuần một lần
 - Tránh sử dụng đĩa lót dưới chậu cây
 - Đậy kín các dụng cụ chứa nước
 - Đảm bảo khay hứng nước của máy điều hòa không có nước đọng
 - Bỏ tất cả lon và chai đã sử dụng vào thùng rác có nắp đậy
2. Kiểm soát vật trung gian truyền bệnh và ổ chứa mầm bệnh
 - Bảo quản thực phẩm và xử lý rác thải đúng cách

Để biết thêm thông tin về việc kiểm soát và phòng ngừa muỗi sinh sản, vui lòng truy cập trang web của Cục Vệ Sinh Môi Trường và Thực Phẩm (FEHD)

tại http://www.fehd.gov.hk/english/pestcontrol/handbook_prev_mos_breeding.html

Khuyến cáo dành cho khách du lịch

1. Thực hiện các biện pháp phòng ngừa để tránh bị muỗi đốt. Đối với trẻ em đi du lịch đến các quốc gia hoặc khu vực có dịch bệnh do muỗi lây truyền đang hoành hành hoặc bùng phát, và có nguy cơ tiếp xúc cao, trẻ từ 2 tháng tuổi trở lên có thể sử dụng thuốc chống muỗi chứa DEET với nồng độ DEET lên đến 30%. Để biết thêm chi tiết về cách sử dụng thuốc chống muỗi và các lưu ý quan trọng, vui lòng tham khảo '[Meo sử dụng thuốc chống muỗi](#)'.
2. Nếu đến các khu vực hoặc quốc gia có dịch, nên tham khảo ý kiến bác sĩ ít nhất 6 tuần trước khi đến, đồng thời thực hiện thêm các biện pháp phòng tránh muỗi đốt.
3. Khi du lịch đến vùng nông thôn đang có dịch hoành hành, nên mang theo màn ngủ cá nhân và xịt thuốc diệt côn trùng permethrin lên màn. KHÔNG được thoa permethrin trực tiếp lên da. Nếu cảm thấy không khỏe, cần đến cơ sở y tế khám ngay.
4. Các nghiên cứu khoa học cho thấy người nhiễm vi-rút có thể truyền bệnh cho muỗi qua vết đốt, ngay cả khi chưa có triệu chứng hoặc trước khi các triệu chứng khởi phát, từ đó làm lây lan bệnh. Do đó, người trở về từ vùng có dịch nên tiếp tục sử dụng thuốc chống muỗi ít nhất 14 ngày sau khi trở về để phòng tránh muỗi đốt. Nếu có biểu hiện bất thường, ví dụ như sốt, thì nên đi khám ngay và cung cấp thông tin về hành trình cho bác sĩ.

Để biết thêm thông tin về sức khỏe, vui lòng truy cập trang web của Trung Tâm Bảo Vệ Sức Khỏe.
www.chp.gov.hk

Bản dịch chỉ mang tính chất tham khảo. Trong trường hợp có sự khác biệt giữa phiên bản dịch và phiên bản tiếng Anh, phiên bản tiếng Anh sẽ được ưu tiên.

Translated version is for reference only. In case of discrepancies between translated version and English version, English version shall prevail.

Cập nhật ngày 16 tháng 7 năm 2025 (Revised in 16 July 2025)